

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ПАРЛАМЕНТАРЕН ИНСТИТУТ

**УВОЗ - ИЗВОЗ НА МЕСО, НЕГОВО ПРОИЗВОДСТВО И ВКУПЕН
БРОЈ НА ДОБИТОК ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
2010 - 2020 ГОДИНА
- статистички преглед -**

Славчо Маркоски

Советник - истражувач и аналитичар од областа на земјоделски науки и храна

март 2022 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	3
1. Вкупен број на добиток и живина во Република Северна Македонија 2010-2020 година.....	3
2. Производство на месо во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година	6
3. Увоз на месо и месни производи за период 2011 - 2020 година, и извоз на месо 2016 - 2020 година во Република Северна Македонија	8
ЛИСТА НА ИЗВОРИ	12

ВОВЕД

Предмет на оваа истражувачка работа е статистички преглед на вкупниот број на говеда и живина, производство на месо за период 2010 – 2020 година, увозот на месо 2011 – 2020 година и извозот на месо 2016 – 2020 година.

Земјоделството и прехранбената индустрија во Република Северна Македонија, економски гледано се третиот најголем сектор кој има значаен придонес во бруто домашниот производ (БДП), надворешната трговија и јавната и приватната потрошувачка, а пак од социјален аспект овие две индустрии заеднички се голем работодавач, со вкупно 10.967 активни претпријатија. Учеството на земјоделскиот сектор во вкупниот БДП останува релативно стабилен со околу 10-12%, а заедно со преработувачката индустрија, процентот се зголемува на 16-18%¹. Месото и месните производи учествуваат во исхраната како еден од нејзините најважни фактори. Според биохемиските и физиолошките својства, месото има важно место во исхраната на човекот. Неговото присуство во исхраната е клучно. Затоа, постојана потреба на секое општество е да го зголеми производството на месо, со што се овозможува снабдување со производи на пазарот и подобрување на економската состојба на производителите. Притоа потребно е да се води сметка и за обезбедување висока продуктивност, економичност и профитабилност на производителите. На овој начин поевтините производи ќе бидат достапни за сите категории потрошувачи, дури и за оние со помали примања.

Оваа истражувачка работа е изработена **по сопствена иницијатива**, согласно *Правилникот за вршење на надлежностите на Парламентарниот институт*.

1. Вкупен број на добиток и живина во Република Северна Македонија 2010-2020 година

Согласно податоците од Заводот за статистика² за вкупниот број на добиток и живина во табелата бе.1 и графиконот бр.1 може да се види дека кај говедата, свињите, овците и живината има намалување споредбено 2010 година и 2020 година, додека кај козите има зголемување.

Процентуално споредбено податоците за вкупниот број на добиток и живина за 2010 и 2020 година може да се види дека има намалувањето од 15% кај говедата, кај свињите има намалување од 14%, кај овците има намалување од 19%, козите има зголемување од 25% и кај живината има намалување од 18%.

Табела бр.1 Вкупен број на добиток и живина во Република Северна Македонија 2010-2020 година

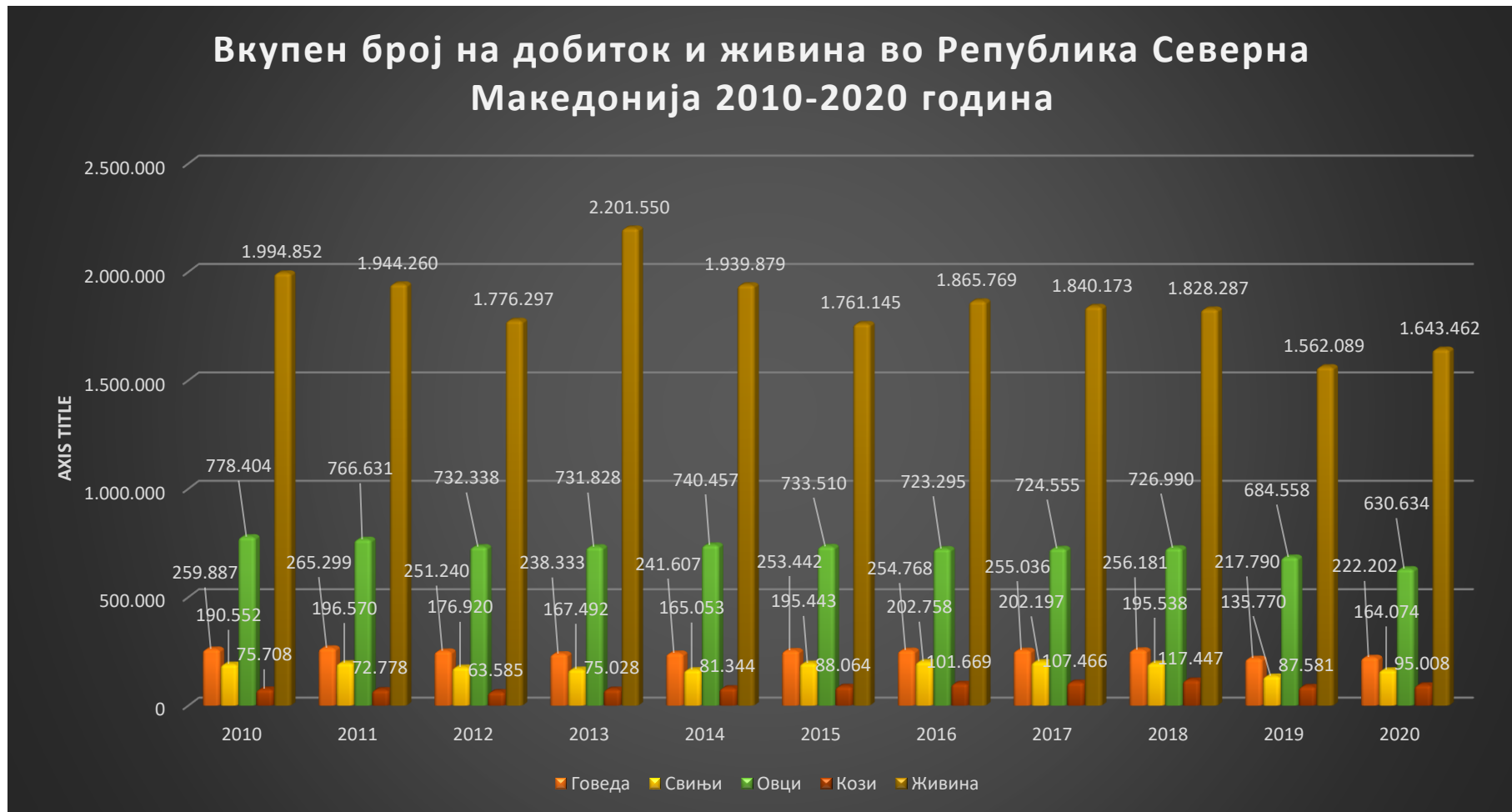
Година	Говеда	Свињи	Овци	Кози	Живина
2010	259.887	190.552	778.404	75.708	1.994.852
2011	265.299	196.570	766.631	72.778	1.944.260
2012	251.240	176.920	732.338	63.585	1.776.297

¹ Стопанска комора на Северна Македонија - Актуелни состојби во земјоделство и прехранбена индустрија [https://www.mchamber.mk/\(X\(1\)S\(xyfejsj4j4wsaqegom5jbwqz\)\)/Default.aspx?mId=3&evid=39436&lng=1](https://www.mchamber.mk/(X(1)S(xyfejsj4j4wsaqegom5jbwqz))/Default.aspx?mId=3&evid=39436&lng=1)

² Вкупен број на добиток и живина во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_DobitocnoProizvodstvo/125_DobPro_Mk_DobZivPc_ml.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

2013	238.333	167.492	731.828	75.028	2.201.550
2014	241.607	165.053	740.457	81.344	1.939.879
2015	253.442	195.443	733.510	88.064	1.761.145
2016	254.768	202.758	723.295	101.669	1.865.769
2017	255.036	202.197	724.555	107.466	1.840.173
2018	256.181	195.538	726.990	117.447	1.828.287
2019	217.790	135.770	684.558	87.581	1.562.089
2020	222.202	164.074	630.634	95.008	1.643.462

Графикон бр.1 Вкупен број на добиток и живина во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година³

³ Официјални интернетска страница на Заводот за статистика на Република Северна Македонија - Вкупен број на добиток и живина во Република Македонија 2010 - 2020 година http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_DobitocnoProizvodstvo/125_DobPro_Mk_DobZivPc_ml.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

2. Производство на месо во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година

Во Северна Македонија постојат околу триесеттина современи производствени капацитети за преработка на месо и производство на сувомесни производи, чии капацитети во потполност можат да ја задоволат побарувачката на домашниот пазар. Домашната месна индустрија се карактеризира со големи вложувања, нови објекти, машини, технологии за преработка. Производството на месо е строго контролиран процес кој е регулиран со закони и подзаконски акти во кои се наведени условите за негова преработка и производство .

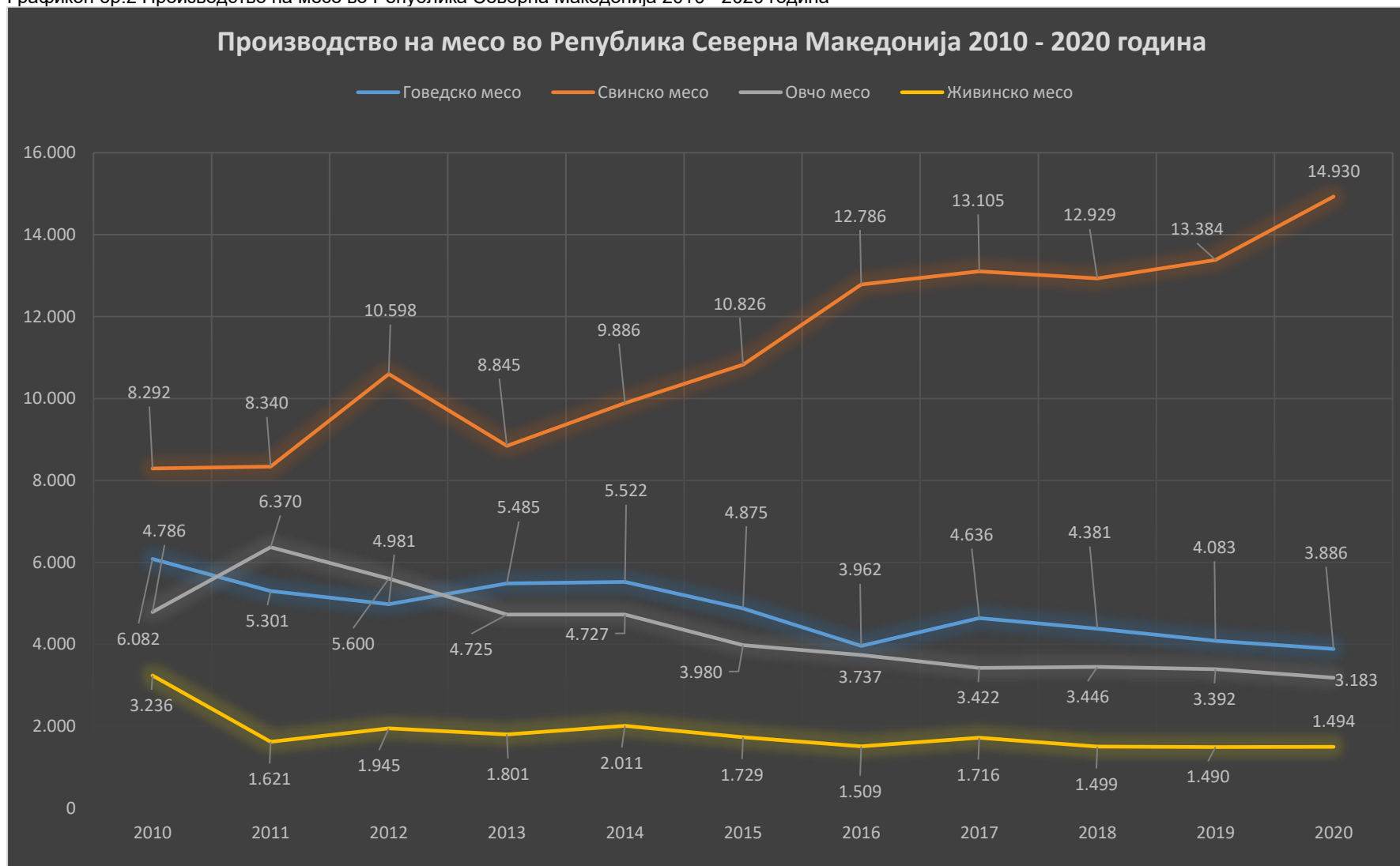
Табела бр.2 Производство на месо во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година⁴

Година	Говедско месо	Свинско месо	Овчо месо	Живинско месо
2010	6.082	8.292	4.786	3.236
2011	5.301	8.340	6.370	1.621
2012	4.981	10.598	5.600	1.945
2013	5.485	8.845	4.725	1.801
2014	5.522	9.886	4.727	2.011
2015	4.875	10.826	3.980	1.729
2016	3.962	12.786	3.737	1.509
2017	4.636	13.105	3.422	1.716
2018	4.381	12.929	3.446	1.499
2019	4.083	13.384	3.392	1.490
2020	3.886	14.930	3.183	1.494

Податоците од Државниот завод за статистика за производство на месо покажуваат дека во 2020 година во Северна Македонија биле произведени 3.886 тони говедско месо, споредбено со 2010 година, забележано е намалување од 36%, свинското месо има зголемување од 80%, овчото месо има намалување од 33%, живинско месо има намалување од 54%.

⁴ Државен завод за статистика на Република Северна Македонија - Производство на месо во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година
http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_DobitocnoProizvodstvo/225_Do bPro_Mk_Meso_ml.px/table/tableViewLayout2?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Графикон бр.2 Производство на месо во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година

3. Увоз на месо и месни производи за период 2011 - 2020 година, и извоз на месо 2016 - 2020 година во Република Северна Македонија

Домашното производство на месо не ги покрива потребите за месо и поради тоа преработувачите и производителите на месо мора да увезуваат дополнителни количини на месо. Во 2020 година биле увезени околу 10 илјади тони **говедско** месо или околу 1.500 тони помалку во споредба со 2011 година. Месото од **живина** увезено во 2020 година изнесува околу 30 илјади тони, има намалување на увозот за околу 2 илјади тона споредбено со 2011 година. Увозот на свинското месо за 2020 година изнесува 11.500 илјади тони или околу 400 тони повеќе увезено месо споредбено со 2011 година. Производите од месо за 2020 година увезени се 9.856 илјади тони или 1.890 илјади тони повеќе споредбено со 2011 година.

Табела бр.3 Увоз на месо и производи од месо во Република Северна Македонија 2011 - 2020 година⁵

Година	2011	2012	2014	2015	2016	2017	2020
Производи	кг	кг	кг	кг	кг	кг	кг
Живинско месо	32.279.073	25.336.935	25.459.026	29.784.572	26.838.336	30.864.853	30.127.958
Механичко обескостено живинско месо	0	11.350.953	10.341.260	9.157.619	8.236.286	8.521.529	8.289.840
Говедско месо	11.588.561	10.024.347	9.602.401	10.247.472	9.866.143	10.127.167	10.003.160
Свинско месо	11.098.742	11.658.123	11.012.712	11.951.029	10.443.840	12.535.964	11.501.039
Живински внатрешни органи	3.002.252	3.388.941	2.767.519	2.700.840	2.179.419	2.655.448	2.170.261
Говедски внатрешни органи	958.231	1.380.362	5.003.156	679.083	772.780	386.083	392.148
Свински внатрешни органи	354.002	555.185	552.210	546.857	178.188	147.127	602.333
Производи од месо	7.966.544	8.688.346	7.667.606	9.521.046	8.831.629	11.220.322	9.856.741
Вкупно	67.247.405	72.383.192	72.405.890	74.588.518	67.346.621	76.458.493	72.943.480

⁵ Годишни извештаи на Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија 2011-2020 година <http://fva.gov.mk/mk/godisni-izvestaj> (во 2013, 2018 и 2019 година во годишните извештаи не се пронајдени податоци за увозот на месо).

Графикон бр.3 Увоз на месо и производи од месо во Република Северна Македонија 2011 - 2020 година

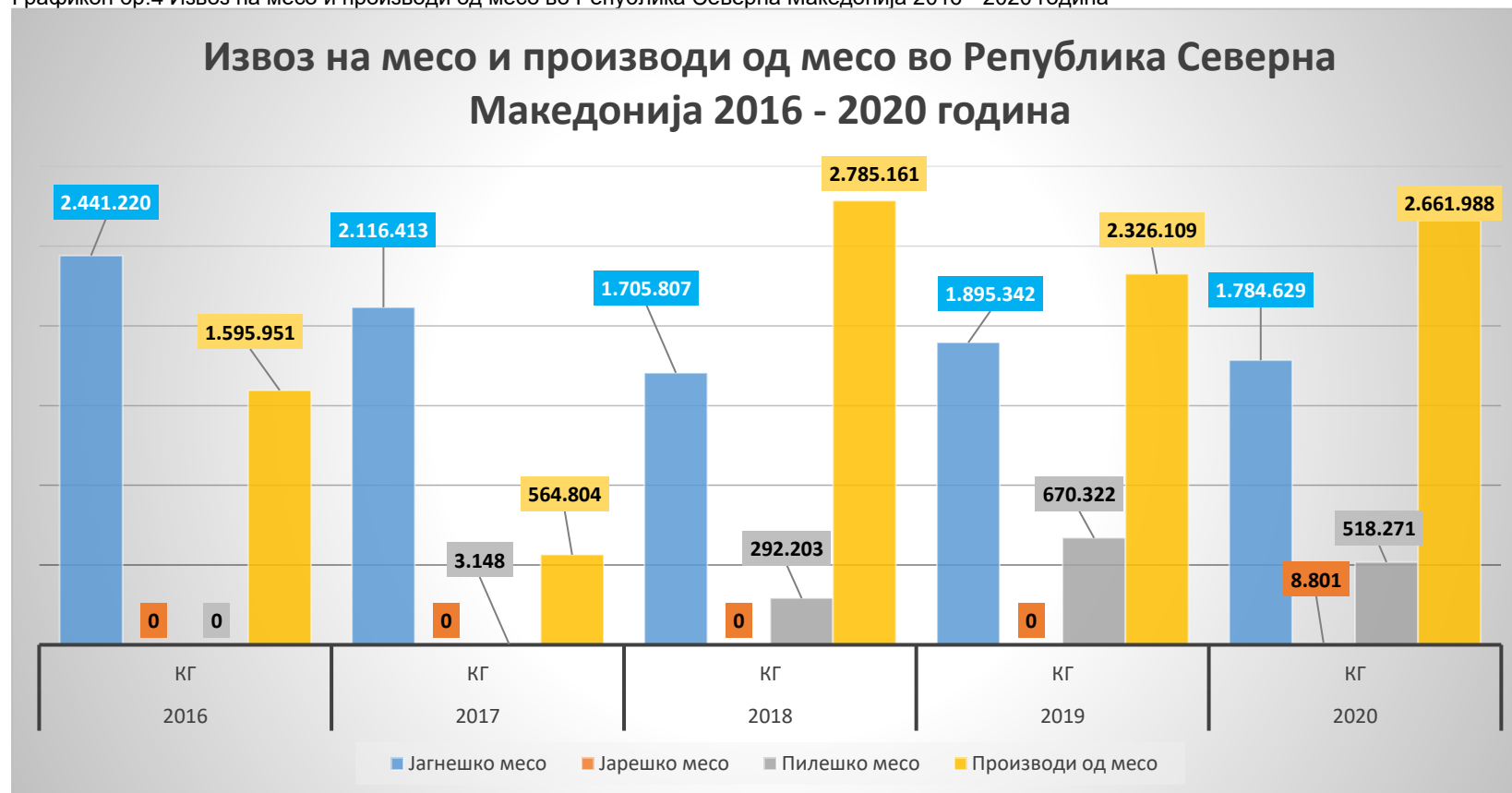

Извозот на месо од Северна Македонија за периодот од 2016 – 2020 се однесува само на неколку категории на месо, а најголем процент од извршениот извоз се однесува на јагнешко, пилешко, производите од месо и на крајот доаѓа извозот на јарешко месо кое за прв пат се извезува во 2020 година.

Табела бр.4 Извоз на месо и производи од месо во Република Северна Македонија 2016 - 2020 година

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Производи	кг	кг	кг	кг	кг
Јагнешко месо	2.441.220	2.116.413	1.705.807	1.895.342	1.784.629
Јарешко месо	0	0	0	0	8.801
Пилешко месо	0	3.148	292.203	670.322	518.271
Производи од месо	1.595.951	564.804	2.785.161	2.326.109	2.661.988
Вкупно	4.037.171	2.684.365	4.783.171	4.891.773	4.973.689

Графикон бр.4 Извоз на месо и производи од месо во Република Северна Македонија 2016 - 2020 година

Изработил: Славчо Маркоски
 Одобрила: Ивана Арсовска Трајановиќ
 Согласно: Фани Коровешовска

Раководител на Парламентарен институт
 Златко Атанасов

ЛИСТА НА ИЗВОРИ

1. Стопанска комора на Северна Македонија - Актуелни состојби во земјоделство и прехранбена индустрија
[https://www.mchamber.mk/\(X\(1\)S\(xyfepsj4j4wsaqegom5jbwqz\)\)/Default.aspx?mId=3&evid=39436&lng=1](https://www.mchamber.mk/(X(1)S(xyfepsj4j4wsaqegom5jbwqz))/Default.aspx?mId=3&evid=39436&lng=1)
2. Државен завод за статистика на Република Северна Македонија - Производство на месо во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година
http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_DobitocnoProizvodstvo/225_DobPro_Mk_Meso_ml.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef
3. Официјални интернетска страница на Заводот за статистика на Република Северна Македонија - Вкупен број на добиток и живина во Република Македонија 2010 - 2020 година
http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_DobitocnoProizvodstvo/125_DobPro_Mk_DobZivPc_ml.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef
4. Вкупен број на добиток и живина во Република Северна Македонија 2010 - 2020 година
http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_Zemjodelstvo_DobitocnoProizvodstvo/125_DobPro_Mk_DobZivPc_ml.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef
5. Годишни извештаи на Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија 2011-2020 година <http://fva.gov.mk/mk/godisni-izvestai> (во 2013, 2018 и 2019 година во годишните извештаи не се пронајдени податоци за увозот на месо).
6. Годишни извештаи на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија
<http://zpis.gov.mk/Documents/3>
7. Стопанска комора на Република Северна Македонија - Групација на производителите и преработувачи на месо
<https://www.mchamber.mk/Default.aspx?mId=19&id=18&lng=1>

Насоки за користење на истражувачките услуги на Парламентарен институт

Кој
ги користи
услугите?

- пратениците
- работните тела
- советите
- пратеничките групи
- генералниот секретар

Зошто?

за обезбедување објективни и непристрасни информации заради:
- подобра аргументирање на ставовите;
- подобра запознавање со предлог-законите и другите акти;
- кристализирање на идејата за поднесување предлог-закон;
- учество на јавни настапи, комуникација со граѓани и дипломатски посети

Како?

со поднесување барање за истражувачки работи:
- во писмена форма (на пропишаниот образец, потпишан лично од корисникот)
- во електронска форма (преку системот на е-парламент)

Кому
му се поднесува
барањето?

на раководителот на Парламентарен институт
(за дополнителни појаснувања во однос на темата и рокот,
истражувачот и раководителите се консултираат со корисникот
при добивањето на барањето и во текот на изработката на
истражувачката работа)

Какви услуги
и препорачан
минимален рок?

минимум работни дена:

- кратка информација	3
- тематски преглед	5
- хронолошки преглед	5
- статистички/квантитативен преглед	5
- компаративен преглед	7
- опширна информација	10

Што содржат
истражувачките
работи?

истражувачките работи се од информативна
природа, политички неутрални и објективни, се
фокусираат на факти и не содржат препораки, ниту
сугерираат решенија

Што
не може да
биде
побарано?

- правни совети и помош за индивидуални случаи;
- изработка на нацрт-закони или амандани;
- информации од надлежноста на други сектори во
Собранието

parl.inst@sobranie.mk

070 409-544
070 320-341
070 320-349
070 320-348